

dehuus? — Er det dog ikke underligt, at naar man ellers i hæderlige Folks Nærværelse bliver angreben paa sin Ære, faa anfees det nødvendigt, at Beshyldningen paa en eller anden Maade tilintetgjøres, enten derved, at den, som gjorde den, gjør Undskyldning, eller derved at han bortvises af Selskabet, eller, som i andre Lande er Tilfældet, ved Dueller eller paa andre lignende Maader; de Angreb derved, som skee i Pressen, der henvender sig ikke blot til nogle faa hæderlige Personer, men til det hele Samfund, dem behøver man ikke at tage Notits af. Den anden Hovedindvending man har gjort mod Forslaget, at det vilde lede til mange Processer, navnlig dersom den Bestemmelse blev vedtagen, at Bøderne skulde tilfalde de Private, er saaledes heller ingenlunde besøiet. Tværtimod, maa man netop ønske, at Pressen vinder saamegen Betydning, at man ikke taaler dens ubegrundede Angreb, og derved viser, at man foragter den. Ellers vil ogsaa selv den Magt, Pressen endnu har tilbage, efterhaanden tabe sig; ogsaa for dem, som ikke høre til de Litteraire, vil den miste sin Betydning. Lader os ikke glemme, at for en 15—16 Aar siden, da var det, „at komme i Bladet,“ ogsaa meget frygtet af de saakaldte høiere Classer, medens det nu er dem temmelig ligegyldigt, og skeer der ingen Forandring, vil den Tid sikkert komme, da Pressen ogsaa for de mindre Dannede vil tabe sin Betydning, og, engang tabt der, vindes den særdeles vanskelig tilbage. Forsaavidt dens Magt nu kun maatte bestaae i at true med „Bladet“, saa vilde dette ikke være nogen Ulykke; men forsaavidt den kunde blive af en anden Art, var det meget sørgeligt, og ethvert Bidrag til at forhindre dette, bør vistnok benyttes. Et saadant Bidrag, tro vi, ligge i de af os gjorte Forslag.

Minister Clausen: Man kunde muligens af det Foredrag, min ærede Collega, Cultusministeren, idag har holdt, uddrage den Slutning, at der skulde finde en Forfkiel Sted mellem min ærede Collegas og mine Anskuelser om det foreliggende Punkt. Saadant er imidlertid ikke Tilfældet. Det er nemlig langtfra min Mening, at en saadan Bestemmelse, som § 8

denne Lov. Jeg mener, at det vilde være et uenssynligt Gul, om der i en saadan Lov var truffet Bestemmelser med Hensyn til Angreb paa Rigets Forfatning, Grundloven, de Kongelige Personer og fremmede Magter, uden at der var truffet nogen Bestemmelse til at sikke de af Staten anerkjendte Religionsfamsund; men jeg udtalte, at det vel kunde være et Spørgsmaal, om ikke denne Bestemmelse, saaledes som den foreligger efter Forslagets Redaction, kunde ligesaavel, eller maaskee snarere, være borte, end fremtræde i en saa indskrænket Form; jeg vilde dermed udtale min fulde Overbeviisning om, at Bestemmelsen, saaledes som den nu er affattet, er altfor indskrænket, giver et utilskrækkeligt, et altfor svagt Værn. Dette var Hovedpunktet i min Udtalelse, og det vil jeg fastholde; thi det forekommer mig dog aabenbart urimeligt, kun at ville afvise alle saadanne Angreb, som slaae ind i en vis Tone, i en vis Retning. Jeg er langtfra enig med den ærede Rigsdagmand for Bræsto Amts Afd. Valgfreds (Grundtvig), naar han mener, at det vilde være umuligt at skrive nogen Kirkehistorie, uden at komme til at drive Spot med et eller andet Religionsfamsunds Lærdomme og Skikke; jeg troer virkelig, at der er een Tanke, som vil være fuldkommen tilstrækkelig til at holde al Spot borte, og det er den Tanke, at Det, som her er Gjenstand for Tale og Skrift, er Noget, som i vedkommende Troesbeholders sine ansees for helligt. Nu troer jeg derhos ikke, at der kan være nogen Grund til at betegne Det, som kunde falde ind under Spottens Begreb, som det eneste strafværdige Angreb paa det Hellige, og jeg kan paa ingen Maade indrømme, at det kan have større Vanskelighed at bestemme Straf for Foragtliggjørelse af det Hellige, end for en strafværdig Latterliggjørelse. Endnu mere, mener jeg, denne Bestemmelse taber sin practiske Betydning, naar det hedder, at det, der er forbudt, er at drive Spot med et anerkjendt Religionsfamsund. Det er altsaa ikke den Religion, disse Samfund bekjende sig til, det er ikke deres Troeslærdomme, ikke deres hellige Skikke, det er ikke det, der for disse Religionsfamsund staaer som det Hellige og Ukrænkelige, man ikke maa drive Spot med, men det